

LUC DENYS

Groene schepen opent
**Nederlandstalige
school** in Schaarbeek

www.groen.be

**DOSSIER
ENERGIE**

**BELGIAN PRIDE
14 MEI 2011**

NIET
TE
MISSEN

ik kies bio

4-12 JUNI 2011

Doe ook de Bioweek

Bio groeit, Bioweek groeit mee. Doe mee met de lekkerste week van het jaar. Van 4 tot 12 juni gooien boeren, koks, winkeliers, fabrikanten en organisaties uit de biosector hun deuren open. Voor een week vol workshops, boerderijfeesten, proeverijen en fietstochten. Ook in de Oxfam-Wereldwinkels is het bioweek. De wereldwinkel stelt je speciaal voor de gelegenheid haar nieuwste product voor: Bio Limo, een klassieker in een fairtradejasje met een frisse toets van citroen en een vleugje appelsien. Kom in de wereldwinkel langs tijdens de bioweek en proef hem gratis.

www.biomijn Natuur.be • www.oxfamwereldwinkels.be/bioweek

DONDERDAG 30 JUNI 2011 | 18U

La barbacoa de Jong Groen!

Donderdag 30 juni in Brussel smullen van een vegetarische barbecue met al wie daar zin in heeft. Wil je Jong Groen! wat beter leren kennen? Of heb je zin om enkele bekende gezichten terug te zien en een babbeltje te slaan? De barbecue is een ideaal moment. Het mooie weer is alvast besteld. Wij zorgen voor sangria, breng zeker je sombrero mee. Noteer alvast 30 juni in je agenda voor dit feestmaal. De locatie blijft voorlopig nog geheim. Hopelijk kan je erbij zijn. Inschrijven kan via www.jonggroen.be/bbq. We vragen een bijdrage van 10 euro voor de heerlijke maaltijd.

www.jonggroen.be/bbq

18 JUNI – BRUSSEL

Vertpop

Ga uit de bol op groene beats op Vertpop, in Cinema Marivaux (Adolphe Maxlaan 98) te 1000 Brussel. Gelegen in hartje Brussel, vlakbij de Grote Markt, tussen het historische centrum en het zakencentrum. Het Hotel Marivaux is een oude cinema die smaakvol werd gerenoveerd.

De deuren gaan open om 22u, inkom is 10 euro. Check de website voor de definitieve line-up. In het verleden waren reeds exquise dj-sets te zien van onder meer Tom Barman (Deus, Magnus), Technotronic, Peaches, Yeah Yeah Yeahs, Klaxons, Front 242 en Lady Jane. U bent gewaarschuwd.

www.vertpop.be

WOENSDAG 15 JUNI 2011

BRUSSEL | 18U

Lancering Oikos Themanummer Kernenergie

Naar aanleiding van de catastrofe in Fukushima, is Oikos nummer 57 helemaal gewijd aan kernenergie en de bredere context van het energiebeleid in België en Europa. Dit themanummer wordt gelanceerd op woensdag 15 juni waarbij vier auteurs uit deze editie het woord nemen:

Lieve De Kinder (Friends of the Earth)

De sociale en ecologische gevolgen van uraniumontginning

Alex Polfliet (energie-expert)

Kernenergie: België kan wel degelijk zonder. Vervangingscapaciteit op schema

Bas Eickhout (Europees Parlementslid Groenlinks)

De mythe van de kernenergie-renaissance

Kristof Calvo (Kamerlid Groen!)

Nucleaire veiligheid in België, de mythe doorprikt

Locatie: Brussels Parlement (Lombardstraat 57)

Praktisch: Ontvangst met koffie vanaf 17u30, om 20u einde met drink

Inkom: Gratis maar inschrijven is noodzakelijk op www.oikos.be/agenda.

EDITO

WOUTER VAN BESIEN - Voorzitter Groen!

DE KERN VAN DE ZAAK

Het is eind mei als ik dit schrijf, en na elf maanden regeringsvorming komen we eindelijk tot de kern van de zaak. Hoe hervormen we dit land sociaal en economisch? Laat het debat daarover maar losbarsten. Aangezien je nooit de juiste oplossingen vindt zonder een correcte probleemstelling, zet ik de echte uitdagingen op een rij.

Hoe halen we onze economie af van haar afhankelijkheid van almaar duurdere en schaarsere olie en grondstoffen? Hoe behouden we voldoende bedrijven? Hoe voorzien we ze van voldoende en geschikte arbeidskrachten in waardige jobs? Hoe keren we de steeds groeiende armoede, nu al meer dan 15%? En hoe perken we de veel te grote macht en vrijheid in van een financiële sector?

N-VA en Open VLD hebben hun sociaaleconomisch antwoord al klaar. Vol bewondering kijken ze naar het Duitse model van Angela Merkel. De Duitse economie legt inderdaad op de klasieke groei-indicator BBP hogere cijfers voor dan de andere EU-landen. Maar op een heel pak andere parameters, vooral sociale, scoort Duitsland ronduit slecht.

Op dit ogenblik werken 6,5 miljoen Duitsers aan netto uurlonen van 4 tot 6 euro. Het aandeel werkende armen in de arbeidsbevolking steeg tussen 2005 en 2009 van 4,8 naar 6,8%. Duitse werklozen hebben 56% kans om onder de armoededrempel te zakken. Laten we dus niet in de val trappen om blind te kiezen voor dat Duitse model, voor veel export die gebaseerd is op lage lonen.

Er zijn slimmere alternatieven, als je vertrekt vanuit een sterke eigen markt, waarin KMO's floreren in een economie van nabijheid. We investeren in bedrijven die efficiënter met grondstoffen omgaan en materiaalkringlopen sluiten, in plaats van steeds meer en duurdere grondstoffen te importeren. En we leren van Scandinavische economieën, die competitiviteit koppelen aan hoge sociale welvaart.

Dat is voor ons immers de kern: een economie die het milieu respecteert en die geen mensen in armoede duwt. En voor dat laatste moeten we zeker niet bij Merkel zijn.

inhoud

02 NIET TE MISSEN

03 EDITO

04 DOSSIER ENERGIE

- » Succes van zonnepanelen leidt onterecht tot hogere facturen
- » Nucleaire veiligheid: de mythe doorprikt
- » Kernuistap vormt geen gevaar voor piekverbruik elektriciteit
- » Kernfusieproject ITER is hold-up op Europese belastingbetalers

10 ECOMIX

12 AFSCHEID VAN VERA DUA

14 UIT DE REGIO'S

Turnhout kan labo voor heel Vlaanderen worden.

Groene schepen opent Nederlandstalige school in Schaarbeek

Coryfee in de kijker: Frans Neyens (Borsbeek)

Brussel: sterke overheid voor sterk gewest

Groen! houdt lenteschoonmaak met buurtbewoners

19 DE GROENE BIJGEDACHT

Regering schoothondje van Electrabel

20 JONGGROEN!PLUS

Congres 2030: de toekomst is aan de steden

Groene pluim voor voortrekkers gecontroleerd overstromingsgebied

21 VAN DE PARTIJ

9.000 Groen! fans op Facebook

Positieve politieke energie voor je smartphone

Groen! Europees Zomerweekend

22 OIKOS

Oikos nr. 57

De triomf van Onslow

24 FOTOREPORTAGE

De Belgian Pride (14 mei 2011 in Brussel)

COLOFON Ecozine is een uitgave voor de leden van Groen!. Verschijnt 4x per jaar in maart, juni, september en december. Gedrukt op CyclusPrint, papier van 100 procent gerecycleerde vezels, zonder optische witmakers, en met vegetale inkt. **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER** Wouter Van Besien, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel **CONTACT** Ben Bleys | 02 219 19 19 | ben.bleys@groen.be **WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER** Ben Bleys, Els Sallets, Jan Mertens, Dirk Holemans, Philippe Bossin, Astrid Wittebolle / Fotografen: Sien Verstraeten, Jenci Lampaert, Muguette De Ronne **COVERFOTO** Sien Verstraeten **DRUKKERIJ** Druk in de Weer

SUCCES VAN ZONNEPANELEN LEIDT ONTERECHT TOT HOGERE FACTUREN

Sinds 1 april betaalt een gemiddeld gezin jaarlijks 72 euro meer voor elektriciteit.

Dat is grotendeels te wijten aan het toenemende succes van zonnepanelen, zegt netbeheerder Eandis die steeds meer groenestroomcertificaten moet opkopen en de kostprijs doorrekent aan de klant. Onterecht, vindt Vlaams parlementslid Hermes Sanctorum. 'Een andere oplossing is mogelijk: in Wallonië kost groene stroom veel minder.'

© Sien Verstraeten

Sinds 1 april is het tarief voor een gemiddeld gezin per maand met 6 euro gestegen. Omgerekend betekent dit dat voor een modaal gezin de jaarlijkse stroomfactuur van 645 euro met 72 euro wordt opgetrokken, of een stijging met 11 procent. De stijging van de tarieven is een gevolg van het groter dan verwachte succes van zonnepanelen. De netbeheerders moeten de bijbehorende groenestroomcertificaten opkopen en Eandis rekent die kostprijs door aan de klant.

Vlaams parlementslid Hermes Sanctorum beschuldigt Eandis ervan de meerkosten te overdrijven. 'Als je de meerkost van alle zonnepanelen voor Eandis vergelijkt met het totaal elektriciteitsverbruik in Vlaanderen, dan kom je aan een kost van 4 euro per megawattuur (MWh). Een gemiddeld gezin verbruikt 4 MWh per jaar, dus kosten zonnepanelen ieder gezin slechts 16 euro per jaar.'

De netbeheerder heeft het succes van zonnepanelen dus onderschat en voert nu een inhaalbeweging door. Maar er is meer: de meerkost van zonne-energie wordt voornamelijk afgewenteld op particulieren en kleine KMO's. Nochtans wordt de helft van de elektriciteit uit zon geproduceerd door grotere bedrijven. Zonder de concurrentie van onze bedrijven aan te tasten, moet het mogelijk zijn om de bedrijven een eerlijk aandeel te laten dragen bij het doorrekenen van de kosten.

Sanctorum stelt ook voor om een deel van de winsten van Eandis zelf te gebruiken om groene stroom te financieren. Eandis keert jaarlijks ongeveer 240 miljoen euro uit

aan haar aandeelhouders. Dat is heel wat meer dan de meerkost van zonnepanelen. Bovendien is Electrabel nog steeds voor een derde aandeelhouder in Eandis. Dat geld kan beter geïnvesteerd worden in groene stroom.

Meer en meer groeit ook de idee om de nucleaire winsten te investeren in hernieuwbare energie. 'Terecht', vindt Sanctorum. 'Jarenlang betaalden we veel te veel voor stroom opgewekt in kerncentrales. En nu deze centrales zijn afgeschreven, gaan al die winsten naar Frankrijk. De energiewaakhond Creg berekende dat een gemiddeld gezin jaarlijks 142 euro betaalt aan die nucleaire winst. Heel wat meer dan voor zonnepanelen dus.'

'Als we een eerlijkere stroomprijs willen krijgen, moeten we de oneerlijke winsten van Electrabel afroemen, bijvoorbeeld via een federale heffing op uranium. Dat kan een deel van de oplossing zijn.' Ten gronde vindt Groen! vooral dat het systeem van groenestroomcertificaten moet herbekeken worden. Er is een systeem mogelijk dat geen effect heeft op de nettarieven: doe zoals de Walen en Brusselaars, want daar is het systeem slimmer.'

'In Wallonië en Brussel wordt een aantal groenestroomcertificaten uitgereikt op basis van vermeden CO₂-uitstoot. Zonne-energie kan hierop bij uitstek aanspraak maken. Dat systeem is veel goedkoper en kost niets aan de netbeheerder', aldus Sanctorum. 'Bovendien wordt dubieuze 'groene' stroom, zoals uit huisvuilverbranding, niet ondersteund in Wallonië. In Vlaanderen wel, en daar betalen we dus voor.'

WAAROM HET WAAELSE EN BRUSSELSE SYSTEEM BETER IS DAN HET VLAAMSE?

In Vlaanderen krijgt iedere producent één certificaat per geproduceerde megawattuur groene elektriciteit van energieregulator Vreg. Ook de burger met zonnepanelen. Die certificaten kan de producent verkopen op de markt aan energieleveranciers die wettelijk verplicht zijn om een hoeveelheid certificaten in te leveren bij diezelfde Vreg. Als je er niet in slaagt je certificaat verkocht te krijgen, dan kan je het verkopen aan de distributienetbeheerder, zoals Eandis, die wettelijk verplicht is je hiervoor een minimumprijs te betalen.

Die minimumprijs varieert per technologie: voor zon krijg je 330 euro, voor wind 90 euro per certificaat. En daar wringt het schoentje. De marktprijs voor een certificaat is ongeveer 100 euro, een stuk lager dan de minimumprijs voor zonne-energie. Dat betekent dat iedereen die zonnepanelen heeft, bij de distributienetbeheerder aanklopt. Nettoverlies voor de netbeheerder per certificaat: 230 euro. Dat verlies wordt doorgerekend in de nettarieven en leidt dus tot een hogere elektriciteitsfactuur.

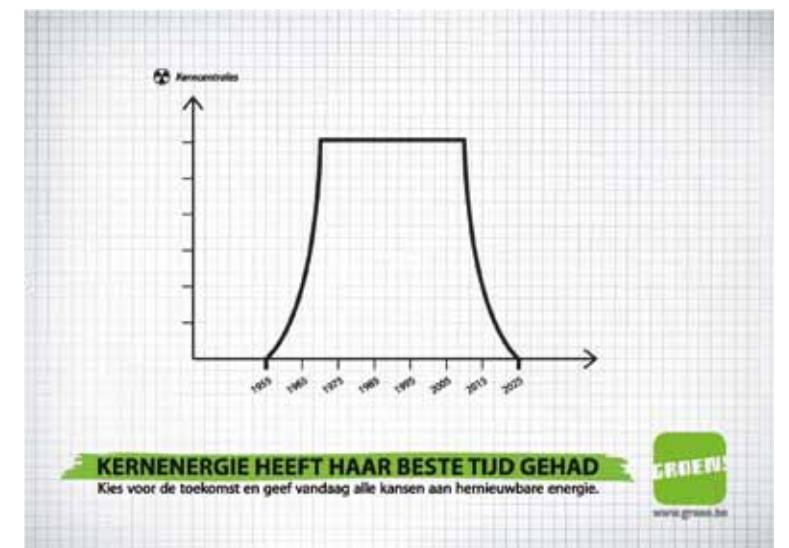
In Wallonië en Brussel zijn de overheden slimmer geweest. Zij reiken een certificaat uit per vermeden CO₂-uitstoot. Hoe beter voor het milieu, hoe meer ondersteuning. Aangezien zonne-energie heel wat CO₂-uitstoot vermijdt, krijgt de Waal niet 1 maar 7 certificaten voor een kleine zonne-installatie. En de marktprijs van een certificaat ligt er een stuk lager dan in Vlaanderen, ongeveer 80 euro.

Het resultaat is dat de netbeheerder geen certificaten moeten opkopen en er geen meerkosten door zonne-energie doorgerekend worden in de nettarieven. Bovendien rekent de stroomleverancier minder aan voor groene stroom door de goedkopere certificaten, waardoor de elektriciteitsfactuur nog daalt. Komt daar nog eens bij dat de Waal met zonnepanelen op zijn dak meer geld krijgt dan een Vlaming (7 maal 80 euro, dus 560 euro in plaats van 330 euro). Winst op alle fronten dus.

Nucleaire veiligheid: de mythe doorprikt

De kernramp in het Japanse Fukushima legt de vinger op de wonde: honderd procent nucleaire veiligheid is een illusie. 'De kans op zeer zware aardbevingen – laat staan op tsunami's – is miniem in België, maar onze visie op nucleaire veiligheid moet door de Japanse kernramp opnieuw totaal in vraag gesteld worden', stelt Kamerlid Kristof Calvo. 'Het allerbelangrijkste is dus dat we de piste van de kernenergie verlaten en voluit gaan voor de alternatieven.'

Toen de kernramp in Tsjernobyl gebeurde, stelden velen de veiligheid van 'onze' centrales niet in vraag: de ramp was te wijten aan aftandse Sovjettechnologie en menselijke fouten. Maar de kernramp in het hoogtechnologisch Japan maakt pijnlijk duidelijk dat 100% nucleaire veiligheid een illusie is. Ook bij ons. 'Ook hier kunnen ooit problemen voorkomen met koelsystemen, de achillespees van kerncentrales', stelt Calvo. 'Het risico bestaat, hoe klein het ook is.' Calvo stipt ook aan dat de kans op een ongeluk één iets is, maar de impact ervan is minstens even belangrijk.

'Nergens liggen woonzones zo dicht bij kerncentrales als bij ons. In de huidige noodplanregeling wordt slecht tien kilometer als veiligheidszone gehanteerd. Maar die grens steunt op geen enkel wetenschappelijk gegeven. De reden is allicht dat Antwerpen zo dicht bij Doel ligt en het quasi onmogelijk is om die stad zo snel te evacueren. We moeten ook verder kijken dan onze landsgrenzen en ook rekening houden met bijvoorbeeld de opweringsfabriek in La Hague en de centrales in Gravelines, nabij Duinkerke.'

Onze drie oudste kernreactoren – Doel 1, Doel 2 en Tihange 1 zijn van 1975 – kennen bovendien grotere veiligheidsrisico's. 'Er zijn al investeringen gedaan om de veiligheid te verhogen, dat is waar. Maar ondanks die ...

➔ LEES VERDER BLZ. 6

➔ VERVOLG VAN BLZ. 5

investeringen zijn de oudste reactoren minder veilig. Er zijn nu al veiligheids-bekommernissen gesignaleerd door het FANC (Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle) over de oudste reactoren, maar die lijst is voorlopig nog niet beschikbaar en blijft geheim. Daarover moet snel duidelijkheid zijn richting publieke opinie en parlement', vindt het Kamerlid.

'Er zijn wereldwijd ook maar weinig centrales van ouder van 40 jaar en er is weinig ervaring mee. De gemiddelde leeftijd van de 436 operationele kerncentrales in de wereld bedraagt zo'n 24 à 26 jaar. Belangrijk is ook dat er in de hele wereld amper negen van de 436 reactoren ouder zijn dan 40 jaar. De politieke beslissing van de regering-Leterme om de drie oudste Belgische reactoren ook na 2015 nog tien jaar langer in dienst te houden en hun levensduur tot 50 jaar te verlengen, impliceert dat we een risicovol experiment aangaan. Bovendien weten we dat het langer openhouden van de drie oudste reactoren voor minstens € 800 miljoen aan investeringen zou vergen.'

Er zijn ook steeds meer INES1-incidenten (nucleaire incidenten worden ingeschat volgens de INES-schaal, van niveau 1 tot 7. Ter vergelijking: Tsjernobyl was schaal 7, Fukushima ondertussen ook). In ons land zijn er gelukkig nog geen grote incidenten gebeurd. De laatste twee jaar zijn er evenwel veel incidenten van niveau 1. Zo hebben er zich in 2009 21 incidenten voorgedaan, bijna 2,5 keer zoveel als in 2008. Voor 2010 meldde het FANC 28 INES1-incidenten, waarvan 17 in Doel en Tihange. 'Mogelijk heeft dat te maken met de veroudering van onze centrales, maar daar kunnen alleen het FANC en de exploitanten duidelijkheid over verschaffen', verklaart Calvo.

Bottom line is dat nucleaire veiligheid te belangrijk is om, nota bene pas na een incident, slechts korte tijd de nodige aandacht te geven. 'Wij willen volledige transparantie over de opmerkingen van het FANC over Doel 1, Doel 2 en Tihange 1, duidelijkheid over de voorbereidingen van het FANC van de kernuitstap, toelichting over het stijgend aantal incidenten van INES-schaal 1 en een evaluatie van de aanbevelingen van 1991', laat Calvo weten. 'Er moeten ook

snel hoorzittingen komen met het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle, NIRAS, onafhankelijke experts, exploitanten en de bevoegde ministers van de afgelopen jaren om tot bijkomende aanbevelingen te komen.'

Onvermijdelijk moet ook het debat over de kernuitstap beslecht worden. 'Het huidige moratorium op het debat over de levensduurverlenging is een vergissing. Er is een wet op de kernuitstap: niet de wet, maar de onduidelijkheid erover is een probleem.

Door de beslissing nog uit te stellen besteden we die onduidelijkheid en blijven we investeerders weggagen, net op een moment dat in andere landen het debat over groene alternatieven volop opblaait. Als we de wet op de geleidelijke kernuitstap respecteren, zal dat de investeringen in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie de nodige boost geven. Voorkomen is beter dan genezen,' besluit Calvo.

■ Het volledige dossier over Japan en kernenergie vind je op www.groen.be

© Sien Verstraeten

Thomas Vantuycom

uit Halle vreest dat we momenteel niet zonder kernenergie kunnen. Thomas ziet kernafval ook een beetje als een noodzakelijk kwaad. Toch merkt hij op dat we de veiligheid niet uit het oog mogen verliezen. 'Sommige van de bestaande kerncentrales in ons land zijn reeds veel te lang open. Denk maar aan Doel 1 en 2 en Tihange 1. Bovendien is er nergens ter wereld ervaring met kerncentrales van die leeftijd. Daarom denk ik dat we de oudste centrales uit veiligheidsoverwegingen dicht moeten.'

Serge Tshimbala

uit Aalst begrijpt niet dat sommige mensen voor kernenergie zijn. 'We moeten denken aan de lange termijn en kernenergie past niet in dat plaatje.' Hij heeft ook weinig vertrouwen in de nucleaire sector en de veiligheid van kerncentrales. Denk maar aan Tsjernobyl: in die streek stijgen het aantal kankers en de kindersterfte nog altijd als gevolg van de kernramp. Serge gelooft trouwens dat het zonder kan. 'Hernieuwbare energie aangevuld met alternatieven is mogelijk. Kijk maar naar Oostenrijk, daar wordt geen kilowatt opgewekt met kernenergie en lukt het best.'

Vanessa Cuevas

woont op amper vijftien kilometer van een kerncentrale. 'We moeten bewuster zijn over ons energiegebruik. Een belangrijk deel van de oplossing bestaat erin mensen beter te informeren. We gaan immers zuiniger moeten omspringen met energie.' Ze vraagt zich ook af of er genoeg alternatieven zijn en is niet te spreken over de gang van zaken in de sector van de hernieuwbare energie. 'Vandaag zijn private investeringen in hernieuwbare energie niet eerlijk genoeg. Ze zijn duur en daardoor kan een bepaalde groep mensen niet meedoen. Dit is onaanvaardbaar.'

KERNUITSTAP VORMT GEEN GEVAAR VOOR PIEKVERBRUIK ELEKTRICITEIT

Stel dat de drie oudste kerncentrales in 2015 sluiten, en dat er zich tegelijkertijd een piek in het verbruik voordoet. Dan nog zal het licht niet uitgaan en zullen we slechts een minimum aan elektriciteit moeten importeren. Dat blijkt uit een becijferd plan rond verbruikspieken dat Kamerleden Kristof Calvo en Olivier Deleuze midden mei voorlegden.

Deleuze en Calvo baseren zich op een *worst case scenario*, waarbij ze rekening houden met verschillende negatieve factoren voor de energieproductie, zoals een hogere verbruikspiek dan vandaag, een volledige onbeschikbaarheid van de reservemarge (door onderhoud, ongevallen, incidenten...) en een minimale levering van hernieuwbare energiebronnen (bijvoorbeeld bij weinig wind of zon).

In dat scenario zou slechts gedurende 1,8% van het jaar (of 155 uur) import nodig zijn. Volgens dergelijk scenario had België vorig jaar, met werkende kerncentrales, ook al drie uur en een kwartier stroom moeten invoeren. 'In het ergste geval moet het mogelijk zijn de nodige energie in te voeren', betogen Calvo en Deleuze samen.

Maar om zeker te zijn, formuleren ze meteen ook enkele voorstellen. Zo stellen ze voor de wettelijk bestaande mogelijkheid te gebruiken dat de minister van Energie een nieuwe stroomcentrale aanbesteedt. Die centrale kan de verbruikspieken dan helpen opvangen. En er kan best ook een procedure ingevoerd worden voor het toestaan van een tijdelijke of definitieve sluiting.

Daarnaast zou netbeheerder Elia zelf productiecapaciteit moeten kunnen beheren om verbruikspieken op te vangen. Uiteraard niet om zich op die manier op de markt van elektriciteitsverkoop te begeven, wel om vraag en aanbod en evenwicht op het net te kunnen garanderen. Calvo denkt ook aan een stoom- en gascentrale aan de kust, (waarbij warmte wordt gerecupereerd) die het uitvallen van windturbineparken in zee kan compenseren.

Kernfusieproject ITER is **hold-up** op Europese belastingbetalers

‘Het snel stijgende kostenplaatje van het kernfusieproject ITER – van 5,9 miljard euro in 2006 naar 16 miljard euro vandaag – is niet meer of minder dan een hold-up op de Europese belastingbetalers en toekomstige generaties’. Dat stelde Europees parlements lid Bart Staes formeel na afloop van een driedaagse onderzoeksmissie van het Europees parlement in het Zuid-Franse Cadarache, waar het internationale kernfusieproject is gevestigd.

ITER is een internationaal samenwerkingsproject met als doel de wetenschappelijke en technische haalbaarheid aan te tonen van kernfusie als energiebron. ITER wordt ook wel eens het grootste wetenschappelijk project van deze tijd genoemd. De Europese Unie en zes landen willen bewijzen dat er een eeuwige en goedkope energiebron bestaat. Daarvoor wordt in het Zuid-Franse Cadarache een fusiereactor gebouwd. Maar het ambitieuze project verslindt veel, vooral Europees, geld.

Staes leidde een bezoek waarmee twee parlementaire commissies (budget en budgetcontrole) zich een oordeel vormden over zin en onzin, op basis van contacten met betrokkenen en een bezoek aan de site. De delegatie ontmoette iedereen die iets te zeggen heeft over dit project: van de Japanse Directeur-Generaal, Professor Osamu Motojima, tot energie-experten, ambtenaren van de Europese Commissie, Franse autoriteiten, gemeenteraadsleden en actiegroepen.

Het hele ITER-project is nog niet veel meer dan een grote bouwput waar later de onderzoeksreactor voor kernfusie komt.

De EU-uitgaven voor nucleaire onderzoek en ontwikkeling liggen 4,5 keer zo hoog als het budget voor hernieuwbare energie en energiebesparing.

‘Behalve de kosten is een groot bezwaar dat we niet eens met zekerheid kunnen zeggen of dit project ooit één kilowattuur elektriciteit zal produceren. En als dat al gebeurt, is dat volgens experts zeker niet voor 2050, maar eerder 2080. Dit dreigt geen witte olifant te worden, maar een ultraviolette olifant. Men belooft ons energie van de toekomst door eigenlijk de zon in een doos te steken en energie af te tappen. Maar niemand die enig idee heeft hoe die doos te fabriceren.’

Het ITER-dossier ligt momenteel erg gevoelig in de Europese Unie – waar wordt bezuinigd en onderhandeld over de nieuwe EU-begroting – omdat het kostenplaatje voor ITER maar blijft stijgen. De kosten liggen al drie keer zo hoog, nog voor de eigenlijke bouw, voorzien in 2012, is begonnen. ‘De EU-uitgaven voor nucleaire onderzoek en ontwikkeling liggen 4,5 keer zo hoog als het budget voor hernieuwbare energie en energiebesparing.’

‘De Europese Commissie stelde op 20 april – in volle Fukushima-crisis – voor om voor ITER 1,3 miljard euro extra te voorzien, in de jaren 2012 en 2013 (grotendeels via het Euratom onderzoeksprogramma), waarmee de teller op ruim 2 miljard euro komt te staan. Maar wie gelooft dat het bij deze kostenstijgingen zal blijven? Hoe verder de EU gaat, hoe moeilijker om ooit nog te stoppen.’

Waarnemers vrezen dat de EU zich nooit zou durven terugtrekken uit ITER, zelfs als dit financieel en energetisch wenselijk zou zijn omdat de EU deel uitmaakt van een internationaal ITER-consortium, waar ook de VS, Japan, China, Korea, Rusland en China toe behoren. Staes: ‘We staan als internationale gemeenschap voor twee immense uitdagingen: het broeikaseffect en de eindigheid van fossiele brandstoffen.’

‘We moeten publieke middelen verstandig spenderen met het oog op dit soort vraagstukken. Zelfs als ITER dus ooit, ergens eind deze eeuw, zou slagen, dan komt het te laat voor het helpen oplossen van de genoemde vraagstukken. ITER is het verkeerde antwoord op de juiste vraag en een symbool voor de nucleaire sector: extreem duur, oncontroleerbaar, gevaarlijk en een rem op een ontwikkeling richting meer duurzame, sobere en efficiënte energievoorziening.’

Een delegatie van het EP, geleid door Bart Staes (Groenen) en Anne Jenssen (Deense liberalen) bezocht het ITER-project in Cadarache (Frankrijk)

BIJZONDERE BOEKEN

In de ban van de tegenstander

Hans Keilson, *In de ban van de tegenstander*.
Van Gennep

Heeft de bedreigde zijn vijand nodig om zelf te zijn? Kan een vorm van poging tot bevrijden van wie jou naar het leven staat je bevrijden van een duaal denken waarin je alleen maar slachtoffer mag zijn? Of wordt zo'n poging tot 'humanisering' in plaats van de voor de hand liggende demonisering een vorm van schuldig verzuim, van gevaarlijk en naïef handelen? Die vragen waren door het indrukwekkende boek *In de ban van de tegenstander*, van Hans Keilson. Keilson werd geboren in 1909. In 1936 emigreerde hij naar Nederland, waar hij ook in het verzet ging. Zijn ouders stierven in Auschwitz. Na de oorlog werkte hij als psychiater.

Een ik-verteller krijgt kort na de oorlog van een advocaat een manuscript dat iemand

In deze rubriek neemt
Jan Mertens een bijzonder
boek onder de loep.

hem in bewaring had gegeven. In het manuscript wordt in algemene termen gesproken over de opkomst van een gevaarlijke dictator (voorgesteld als "B."), in een niet nader genoemd land, en over een gemeenschap die door de politieke ontwikkelingen geïsoleerd en bedreigd wordt. Het boek gaat overduidelijk over de opkomst van Hitler en zijn nazi-beweging.

Als kind krijgt het hoofdpersonage het al duidelijk te horen van zijn vader: "Als B. ooit aan de macht komt, dan zij God ons genadig! Dan zullen we pas wat beleven." Dat het maatschappelijk klimaat verandert, merkt hij wanneer hij uitgesloten wordt door de andere spelende kinderen. En hoewel hij 'zijn vijand' haat en vreest, doet hij toch niet wat voor de hand zou liggen: kiezen voor een vorm van verzet of verdediging tegen de bedreiging van iemand die het op jou gemunt heeft. Hoe dat verwarrend psychologisch mechanisme van een symbiose tussen vijand en slachtoffer werkt, wordt op verbluffende wijze verteld in het boek.

We zien hoe een vriendschap wordt afgebroken omdat de vriend is toegetreden tot de beweging van B. Het hoofdpersonage probeert echter steeds meer te kiezen voor een soort intellectuele afstand, hij wil niet in de 'voor de hand liggende' slachtofferrol stappen. Het hoofdpersonage denkt zeer goed te beseffen dat die ander zijn vijand is, maar wil niet zomaar aanvaarden dat die alleen maar een vijand is. Wanneer hij in een café getuige is van een opzwepende speech van B. voor een uitgelaten menigte, ontwaart hij in diens retorische razernij een soort bewijs van onzekerheid. B. heeft hem en zijn gemeenschap

nodig om zichzelf, om iemand te zijn. Het is een schok, die hem het inzicht lijkt te geven dat hij in een persoonlijke ontmoeting, een menselijk contact, het onheil zou kunnen afwenden.

De werkelijkheid dringt echter steeds verder door. Wanneer hij kennismaat met een meisje, komt hij op haar kamer terecht in een gesprek van haar vrienden, van wie er een betrokken was bij de vernieling van een begraafplaats. Zijn vrienden van weleer hebben andere keuzes gemaakt, en proberen zich actiever te verweren tegen hun lot. Hij wordt bij een van hun acties betrokken, maar blijft een toeschouwer. In een van de meest aangrijpende stukken van het boek vertelt zijn vader hem hoe hij steeds zijn rugzak klaar heeft staan voor het moment waarop 'ze' hem zullen komen halen.

Een climax komt er wanneer het hoofdpersonage uiteindelijk oog in oog komt met B. Die ervaring wordt uiteindelijk als een stevige dreun tegen zijn kop. Pijnlijk ontvullend en verhelderend tegelijk.

In de ban van de tegenstander is een verpletterend boek. Het kruipt onder je huid, en tijdens het lezen zou je regelmatig willen kunnen ontsnappen. Hans Keilson beschrijft op meesterlijke wijze de complexe mechanismen van zelfbescherming en zelfbegoocheling. Door het niet uitdrukkelijk over de Tweede Wereldoorlog te hebben leert het je misschien nog indringender net wel iets over die gruwelijke periode, maar ook iets over de mens in het algemeen en over wat op een andere plaats en een ander moment ook kan gebeuren.

BIOFORUM VLAANDEREN LANCEERT GLOEDNIEUWE WEBSITE

Ben je gek van bio? Koop je graag biologische producten? Wil je leuke, duidelijke en betrouwbare informatie? Dan is Bio Mijn Natuur, de nieuwe portaalsite voor bio in Vlaanderen, iets voor jou. De nieuwe website van Bio Mijn Natuur is sinds april online.

Je vindt er bionieuws heet van de naald, lekkere bioreceptjes, bioweetjes en biocommunity. Ook kan je er alle activiteiten tijdens Bioweek 2011 opzoeken, zodat je dit jaar begin juni precies weet waar je de leukste activiteiten kan vinden.

Trouwens, ken je de BioGenietenGids al? Dat is de betrouwbare gids voor al je bio-adressen in Vlaanderen. En zit je op Facebook? Word dan fan van 'Lekker bio', en blijf op de hoogte van alle nieuwtjes, links en receptjes.

www.biomijnnatuur.be

BV'S OUTEN ZICH ALS PRODUCT VAN MULTICULTURELE SAMENLEVING

Peter Holvoet-Hanssen, Anne Provoost en Pieter Embrechts outen zich als product van de multiculturele samenleving in de nieuwste campagne van Hand in Hand. Tegelijk ondertekenen ze samen met Nigel Williams, Sven Pichal en tientallen andere opiniemakers de aansluitende petitie voor een antiracistisch beleid.

Hand in Hand startte een nieuwe antiracistische campagne die loopt tot 11 juli, de Vlaamse feestdag. Enkele Bekende Vlamingen gaven het goede voorbeeld en 'outen' zich als 'producten van de multiculturele samenleving'. 'We zijn immers niet het resultaat van een fictieve monocultuur maar van een samenwerking tussen een hele reeks invloeden. De multiculturele samenleving is gewoon een feit'.

Of zoals Peter Holvoet-Hanssen het stelt: 'Ik ben een woestijnvos in het diepst van mijn gedachten'. Iedereen kan meedoen door ook zijn of haar foto op www.multicultuurelcampagne.be te plaatsen, samen met een leuke quote zoals 'Clash of civilisations? Botsing van culturen? Het moet botsen om te swingen' (Anne Provoost).

Teken de petitie

Tegelijk startte Hand in Hand een **petitie**. Als de multiculturele samenleving een feit is, dan moeten we er samen het beste van maken. Culturele verschillen zijn niet de kern van de zaak. Laten we ervoor zorgen dat we het samen beter doen op het vlak van zaken die er echt toe doen zoals tewerkstelling, onderwijs en huisvesting.

De groep die vooral de schuld krijgt van allerlei samenlevingsproblemen, de 'allochtonen', de 'migranten', de 'nieuwkomers' is tegelijk de groep die op deze domeinen onderaan de ladder bengelt. Ook in 2011 is racisme en discriminatie nog schering en inslag. Met de petitie wil Hand in Hand de politieke partijen overtuigen om hier dringend werk van te maken.

Deze petitie is ondertekend door enkele tientallen opiniemakers en prominenten uit diverse sectoren van de samenleving en door een hele reeks sympathisanten. Mee tekenen kan op www.multicultuurelcampagne.be. Op 11 juli stapt Hand in Hand met alle handtekeningen naar de Vlaamse politieke partijen.

WHISKY levert energie voor 9.000 gezinnen

In de Schotse stad Rothes wordt een stroomcentrale gebouwd die de afvalmaterialen van verschillende whiskydestilleerderijen omzet in warmte en elektriciteit. De *draff*, het organisch gerstafval dat overblijft na de productie van whisky, moet 9000 gezinnen van hitte en elektriciteit gaan voorzien. De *pot ale*, de vloeistof die in de distilleerketels overblijft, zal op zijn beurt omgezet worden in kunstmest en veevoeder. Jaarlijks houden producenten van whisky heel veel van die goedjes over. Dat moet allemaal weggebracht worden en dat kost een hoop energie. Maar in Schotland – hofleverancier van de whisky – hebben ze daar nu een originele oplossing voor bedacht. De whiskycentrale moet in 2013 klaar zijn en zal afval recyclen van zestien destilleerderijen.

Afscheid van Vera Dua

Oud-minister Vera Dua, tot voor kort nog gemeenteraadslid in Gent, stapte onlangs uit de politiek. Ze is nu aan de slag als academisch consulent aan het Centrum voor Duurzame Ontwikkeling van de Gentse universiteit. Ze wil ook meer tijd vrijmaken voor haar moeder en kleinkinderen.

Vera, van opleiding landbouwkundig ingenieur (met een doctoraat in de landbouwwetenschappen), was meer dan twintig jaar actief voor de groene partij en heeft zowat alle mandaten vervuld. Naast Vlaams parlementslicid was Dua federaal parlementslicid, partijvoorzitter en minister.

Vera begon haar carrière in 1989 in de Gentse gemeenteraad. Eind 1991 werd ze in de Kamer verkozen en in '95 maakte ze de overstap naar het Vlaams

Parlement. Na de verkiezingsoverwinning van 1999 werd ze minister van Leefmilieu en Landbouw.

Na de dramatische federale verkiezingsnederlaag in mei 2003 nam Dua ontslag. Maar in november van dat jaar stond ze er terug, als voorzitter van Groen!. Ze leidde de campagne in 2004 met succes, want Groen! haalde 6 zetels in het Vlaams Parlement.

In 2007 slaagde ze erin Groen! opnieuw de intrede in het federale parlement te laten maken. De cirkel was rond toen ze in 2006 de gemeenteraadslid in Gent aanvoerde. Dat leidde tot de beste score ooit met 12,1% van de stemmen en zes zetels in de gemeenteraad.

Vera op Greenpeace-schip in 1995. Even keek ze de dood in de ogen. Ze voerde actie tegen nucleaire proeven in de Stille Oceaan. Het schip viel in panne. Een ander schip dat de boot wilde wegslepen, raakte eveneens defect. Tijdens een storm botsten de schepen.

DE WEEK VAN DEVRIESE
Het Laatste Nieuws): een
baldadige kijk op 7 dagen
actualiteit, 2011

'Een mens met veelal
pretlichtjes in de ogen.
Geen spatje spot, louter
veerkracht. Veerkracht
en vertrouwen. Met
haar verdwijnt een
wervelend deeltje van dat
merkwaaardige momentum
toen paars-groen als een
goddelijke wind over het
lamme land woei en de
vaart der verenigde volkeren
onstuitbaar leek.'

YVES DESMET
De Morgen, 2004

'Vera Dua is niet alleen
lief, maar ook slim. Op die
manier dwingt ze SP.A tot
een klassieke tripartite en
kan ze verder knabbelen aan
de linkerkant van Stevaert'.

DIRK VOS
Facebook, 2011

'Jij en jouw
generatiegenoten brachten
me naar Agalev. Je
begeleidde ons bij de start
in Nazareth en bovenal... je
bent een prachtvrouw'.

CHRISTOF DELATTER
Facebook, 2011

'We zouden je kwaliteit,
objectiviteit, openheid en
rechtlijnigheid vandaag
meer dan ooit kunnen
gebruiken in de politiek'.

LIEVEN VERSTRAETE
Terzake, 2011

'De kleinste grote
madam in de politiek'

© Imagedesk

Boeren betogen voor het huis van Vera Dua. Als minister van Landbouw (1999-2003) lag ze geregeld in de clinch met hen. Tijdens een grote boerenbetoging in Gent werd ze zwaar aangepakt en zelfs uitgescholden voor groene hoer. 'Mijn geuzennaam. Al was het er ver over.'

© Eric de Mildt

Na de zware verkiezingsnederlaag in 2003 werd ze voorzitter van Groen!. Op die stoel bleef ze tot in 2007. 'Een moeilijke periode, omdat ik Groen! weer op de sporen moest krijgen. Ik heb toen pijnlijke beslissingen moeten nemen...'

© Imagedesk

Minister Vera Dua en Brugs burgemeester Patrick Moenaert in het Lappersfortbos. 'We hadden toen de bedoeling om het bos te redden. Er is nog zo weinig bos in Vlaanderen dat wij dit stukje groen niet zomaar mogen laten kappen', zei ze toen.

© Didier Lebrun - Photonews

Vera en Raoni. In 2003 kwam ze met Raoni, een Braziliaanse Indianenleider uit het regenwoud, het stadsbos in Gent openen. Ze had de man via een televisieprogramma met Rob Vanoudenhoven leren kennen.

Na de verkiezingsoverwinning van 1999 volgt ze Kelchtermans op als Minister van Landbouw en Leefmilieu. Als minister streefde ze naar de uitbreiding van de natuurgebieden en stelde ze de gezondheid van de mensen centraal in haar milieubeleid.

© Karim Ibourki - Photonews

© Eric de Mildt

In 2007 slaagde Vera erin Groen! opnieuw de intrede in het federale parlement te laten maken, met een nieuwe generatie groenen. Dat leidde tot vier Kamerleden en twee senatoren als resultaat. In datzelfde jaar nam Mieke Vogels de fakkel over als voorzitter.

'Turnhout kan labo voor heel Vlaanderen worden'

Foto: **Peter Vanhove**

Turnhout, de kleinste centrumstad in Vlaanderen, wordt tot aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 bestuurd door een zeer progressieve coalitie. Groen! Turnhout trad toe tot de meerderheid van CD&V en sp.a en drukte zijn stempel op het nieuwe bestuursakkoord. Fractieleider Astrid Wittebolle wordt, na tien jaar oppositie, schepen van onder meer Communicatie, Buurt- en Wijkwerking en Facility Management.

Op een druk bijgewoonde gemeenteraad, midden mei, legde Astrid Wittebolle (44) de eed af als schepen. Ze kreeg bloemen overhandigd van Marc De Backer, ere-gemeenteraadslid van Groen!, Agalev en Stad voor de Mens. Advocaat De Backer was in 1976, samen met Jan Michiels, het eerste groene gemeenteraadslid van Vlaanderen.

Bij de verkiezingen van 2006 haalde Groen! 10 procent: goed voor 3 zetels. De driekoppige fractie bestaat volledig uit vrouwen: Astrid Wittebolle, Greet Bockx en Tine De Wilde. Groen! Turnhout heeft ook een vrouwelijke voorzitter; Martine Vandenbergh. Steph Bordeyne zorgt voor het genderevenwicht als enige Groen!-vertegenwoordiger in de OCMW-raad.

Hoe zijn jullie erin geslaagd om in te breken in de meerderheid?

Astrid Wittebolle: 'Drie dissidente CD&V'ers onthielden zich in februari bij de stemming van het mobiliteitsplan. De socialisten wilden een nieuwe coalitie. Twee maanden lang werd er onderhandeld. Eerst met de liberalen, maar dat werd niks. Toen wij benaderd werden, wisten we dat we in een zetel zaten zolang rood en groen een front vormden. Dan had CD&V geen andere keuze meer.'

'Er waren ook goede contacten met het ACW. Die zijn niet nieuw. In mei 2010 geleden organiseerden we al een groot debat over progressieve samenwerking met Jan Ren-

ders (de toenmalige ACW-voorzitter, *nvdv*), Wouter Van Besien en Inga Verhaert (provinciaal gedeputeerde van de sp.a). Zo hebben we elkaar beter leren kennen.'

Welke eisen stelde Groen!?

Astrid Wittebolle: 'Programmatorisch stond het voor ons vast dat Parkstad Turnhout, het

mobiliteitsplan van de Turnhoutse architect Luc Vanhout, integraal deel moest uitmaken van het bestuursakkoord. Die slag hebben we thuisgehaald en daar zijn we heel trots op. Net zoals STraten-generaal in Antwerpen hebben we waardevolle ideeën uit de samenleving politiek vertaald. Eerst in de oppositie, nu in de meerderheid.'

Vertel eens iets meer over Parkstad Turnhout?

Astrid Wittebolle: 'Parkstad Turnhout bekijkt de mobiliteitsproblemen op stadsregionaal niveau. Zo wordt de ring rond Turnhout – die nu een muur van auto's is – verlegd naar de E34. Het station wordt uit het drukke centrum gehaald en randparkings en pendelbussen zorgen voor een autoluw, maar toch vlot bereikbaar centrum.'

Wat staat er nog in het bestuursakkoord?

Astrid Wittebolle: 'We hebben alle punten uit ons verkiezingsprogramma van 2006 in het akkoord gekregen: zone 30, wijkbudgetten, meer kinderopvang, een klimaatplan, pendelbussen. De tijd is te kort om ze allemaal ook uit te voeren, maar dit akkoord biedt ook perspectieven voor na 2012. Voor het overige werken we aan de stadsregionale roeping van Turnhout.'

Leg dat eens uit.

Astrid Wittebolle: 'Turnhout is de enige Vlaamse centrumstad die nooit gefusioneerde is. Ze telt nu 41.000 inwoners, maar samen met de randgemeenten telt ze er meer dan 80.000. Het verzorgingsgebied telt 150.000 inwoners. Turnhout richtte samen met Beerse, Vosselaar en Oud-Turnhout een samenwerkingsverband op: Stadsregio Turnhout. Dat wordt erkend als proefproject voor heel Vlaanderen.'

'Turnhout zou dan ook een labo voor de interne staatshervorming kunnen worden. Parkstad Turnhout wordt ons belangrijkste proefproject. Enkel als Vlaanderen, de NMBS en De Lijn mee achter het plan staan, kan het ook worden uitgevoerd. Zo moet vermeden worden dat de Kempense Noord-Zuidverbinding dwars door het beschermde Vennengebied loopt. Het groen rond de stad is onze belangrijkste troef.'

Turnhout is Vlaamse cultuurstad in 2012. Ook dat is een buitenkans.

Astrid Wittebolle: 'Vlaamse Cultuurstad is een idee dat ontstond in de Warande. Er wordt – samen met spelers als de Warande, Open Doek, Strip Turnhout, Het Gevolg en Theater Stap – een artistiek hoogstaand programma opgesteld, maar er is ook vooral ruimte voor verenigingen, voor feest en spontane creativiteit. We zetten voluit in

op participatie. Met Stany Crets hebben we alvast een schitterend uithangbord.'

'Het belangrijkste is dat we iedereen doen samenwerken. Vroeger spendeerde Turnhout – terecht – miljoenen aan de Warande. Die is nu overgenomen door de provincie. Er is dus ruimte voor een Warande-dividend: een deel van dat geld moet terugvloeien naar de cultuursector.'

Je staat er in het schepencollege alleen voor. Schrikt je dat niet af?

Astrid Wittebolle: 'Ik ga me in elk geval voltijs toeleggen op mijn mandaat. Hopelijk kunnen we na 2012 een vervolg breien aan dit avontuur, maar als het niet lukt, gaan we met veel moed opnieuw in de oppositie. Ik sta er trouwens niet alleen voor. Groen! heeft een goed netwerk van intelligente en enthousiaste mensen met kennis en ervaring om dit unieke bestuursakkoord mee te helpen realiseren.'

'Groen!-nationaal heeft ook zijn steentje bijgedragen. Ondervoorzitter Björn Rzoska maakte deel uit van ons onderhandelings-team en Wouter Van Besien kwam ons een hart onder de riem steken. Ook minister van Staat en Turnhoutenaar Jos Geysels stond klaar met strategische adviezen. Met Dirk Peeters hebben we ook een Vlaams parlements lid in onze stadsregio.'

'Een politieke partij moet niet proberen alles zelf te doen en voor elk probleem zelf oplossingen uit te werken. In de samenleving is genoeg creativiteit en inventiviteit aanwezig dat je soms alleen maar je voelsprieten moet uitsteken en de beste plannen vertalen op het politieke forum. Dat maakt deze stiel ook zo boeiend.'

2012

2012

Groene schepen opent Nederlandstalige school in Schaarbeek

Meer dan dertig jaar na de sluiting van de enige Vlaamse school in Schaarbeek gaat het gemeentebestuur opnieuw Nederlandstalig onderwijs inrichten. Al op 1 september gaat de eerste school van start. Een grote politieke overwinning voor groene schepen Luc Denys en een belangrijke realisatie voor de Vlaamse gemeenschap in Brussel. 'In tegenstelling tot Franstalige inwoners van Schaarbeek konden Vlamingen dertig jaar lang niet genieten van gemeentewonderwijs', aldus de schepen van Nederlandse cultuur.

Begin mei keurde de gemeenteraad de oprichting van een Nederlandstalige gemeenteschool goed. Hiermee wordt het jarenlange werk van schepen Denys bekroond: 'Sinds mijn aantreden heb ik er voor geijverd, gezien de Schaarbeekse geschiedenis een politiek gevoelig dossier. Ik ben dan ook zeer blij dat ik samen met kartelpartner en coalitiepartner Ecolo erin geslaagd ben om onze meerderheidspartner MR/FDF te overtuigen'. Ter info: in

1978 besliste de toenmalig burgemeester Nols (FDF) dat er geen plaats meer was voor een Nederlandstalige gemeenteschool.

'De school is voor het lager- en kleuteronderwijs bedoeld. Er zal plaats zijn voor een tweehonderdtal kinderen, al kan dat aantal zeker nog toenemen', zegt Denys, schepen van Nederlandse cultuur. De school komt er geen moment te vroeg want de vraag naar Nederlandstalig onderwijs in Schaarbeek is

erg groot. 'Het afgelopen jaar moesten de scholen maar liefst 427 kinderen weigeren en dat is een pak meer dan bijvoorbeeld in Brussel of Molenbeek. We zijn een van de grootste gemeenten, maar hebben geen enkele Nederlandstalige school die eigendom van de gemeente is.'

Bedoeling is dat de school op 1 september 2011 haar deuren kan openen. 'We wilden

de school onmiddellijk onderbrengen in de Grote Bosstraat. Dat dossier liep echter vertragingen op. Daarom openen we in september de school eerst in de Kattepoel en verhuizen we in de loop van het schooljaar naar de Grote Bosstraat', vertelt de trotse schepen. De Kattepoel is al geruime tijd een buurthuis in Schaarbeek. Het is eigendom van de VGC, maar wordt door VGC-collegelid en partijgenoot Bruno De Lille ter beschikking gesteld.

Aan de Kattepoel kunnen nu de nodige aanpassingen gedaan worden, zodat het gebouw kan dienen als locatie voor een school. In september 2011 zal er plaats zijn voor 75 kinderen in drie klassen: van onthaalklas tot eerste leerjaar. Later in het schooljaar verhuist de school naar een andere locatie in de Grote Bosstraat. In september 2012 zullen er dan 150 plaatsen zijn in zes klassen: van onthaalklas tot tweede leerjaar. 'Dit jaar voorlopig dus nog in de Kattepoel en in de Grote Bosstraat, tot de nieuwbouw afgewerkt is. Belangrijk is dat de nieuwe school binnen drie jaar klaar moet zijn'.

De opening van deze school is nog maar een begin. Volgens prognoses telt Schaarbeek tegen 2015 maar liefst 4.000 à 4.700 kinderen (jonger dan 12 jaar) meer dan vandaag. Wetende dat bijna een kwart van de kinderen in Brussel Nederlandstalig onderwijs volgt, moet ook het aanbod in Schaarbeek op deze groei voorzien zijn. Dit betekent een aangroei van een 750 à 1.000 leerlingen of vier à vijf scholen. Schepen Denys beseft dan ook dat deze school slechts het begin is. 'Het is evident dat de gemeente op termijn een tweede of zelfs een derde school moet kunnen openen.'

Denys ziet de nieuwe school als een grote politieke overwinning. 'Ik ving de voorbij jaren altijd bot, maar nu is het mij toch gelukt. De school was ook mijn voorwaarde voor de nieuwe beleidsperiode. Had het college geen toelating gegeven, dan had ik geweigerd om mijn mandaat als schepen op te nemen. Schaarbeek heeft in totaal elf Franstalige gemeentelijke basisscholen die ieder jaar een budget van ruim tien miljoen euro krijgen. Ik heb daar geen probleem mee, maar ik vind het niet kunnen dat het Nederlandstalig onderwijs al meer dan twintig jaar geen enkele euro heeft gekregen'.

Schaarbeek was een van de acht Brusselse gemeenten die wel Franstalig, maar geen Nederlandstalig onderwijs aanbod. Tot schepen Denys ingreep.

© Sien Verstraeten

© Sien Verstraeten

2012

CORYFEE IN DE KIJKER FRANS NEYENS (BORSBEEK)

Met meer dan 40 jaar trouwe dienst in de gemeenteraad van Borsbeek is Frans Neyens één van de langst zetelende mandatarissen van Groen!. Borsbeek is een gemeente in de provincie Antwerpen, en telt ruim 10.000 inwoners. Tegenwoordig is Frans er derde schepen in het college van burgemeester en schepenen (met leefmilieu, groenvoorziening, openbare werken, REG, nutsvoorzieningen, openbaar vervoer en Europese zaken als bevoegdheden), maar hij heeft al wat andere wateren doorzwommen.

Van bedrijfsleider en actief gemeenteraadslid op de oppositiebanken tot groene fractieleider en zelf actievoerder op het terrein. Zo werd hij in 2006 (hardhandig) opgepakt bij een protestactie tegen de ontbossing van Fort III (een deel van fortengordel rond Antwerpen) in Borsbeek, samen met Freya Piryns en Johan Malcorps. Dit kaderde in het verzet tegen de uitbreiding van de luchthaven van Deurne, al jaren een strijdpunt van Agalev/Groen! in de streek.

Frans staat borg voor een duidelijke beleidsvisie en hij heeft ook een enorme dossierkennis. Als schepen bestiert Frans Neyens vele lokale dossiers: de aanleg van een geboortebos, afvalsortering, de aanpak van sluipverkeer, subsidies voor rationeel energieverbruik, de sterilisatie van zwervkatten...

Brussel: sterke overheid voor sterk Gewest

Net zoals de weervrouw terugblik op een zonnige lente, kijkt ook Bruno De Lille, Staatssecretaris voor Openbaar Ambt in het Brussels Gewest, terug op een geslaagd voorjaar. Er zijn belangrijke stappen gezet richting een moderne en duurzame administratie, het langverwachte taalkader werd goedgekeurd, er is een nieuw sectoraal akkoord en de beleidsnota werd aangenomen.

Wie de onderhandelingen volgt, weet dat Brussel centraal staat. Een aantal partijen zien Brussel als de stad waar alles fout loopt. Is dat zo? Niet voor De Lille. 'Ja, er zijn grote uitdagingen, maar er wordt ook gewerkt aan een beter Brussel en aan oplossingen. Wij wachten niet tot er een communautair akkoord is om Brussel performanter en dynamischer te maken'.

Eén ding is duidelijk: het Gewest is uit zijn kinderschoenen gegroeid en is klaar om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. De administratie en een goed, efficiënt bestuur spelen daarin een essentiële rol. Daarom nam De Lille de laatste maanden een aantal maatregelen om het ministerie ook alle kansen te geven om die rol met glans te kunnen invullen.

Inzetten op gelukkige, gemotiveerde ambtenaren

Begin april sloten de vakbonden en de Brusselse Regering een sectoraal akkoord voor 2011-2012. Dit bevat een aantal maatregelen die de werkomstandigheden van de regionale ambtenaren verbeteren: een beter evenwicht tussen werk en gezin, een hogere fietsvergoeding voor woon-werkverkeer en de mogelijkheid 9/10de te werken.

Bovendien krijgen ambtenaren die in het Gewest zijn gedomicilieerd ook een levensduurtepremie. Die moedigt ambtenaren aan om dichterbij hun werkplaats (in het Brussels Gewest) te komen wonen. Goed voor de levenskwaliteit van de ambtenaar (langer uitslapen iemand?), goed voor het gewest (meer mensen die investeren in Brussel) en goed voor mobiliteit en milieu (minder vervuilende files).

Taalkader: eindelijk oplossing voor netelig dossier

In het Brussels Gewest werkt de administratie met een taalkader, een verdeelsleutel die bepaalt hoeveel Nederlandstalige en Franstalige ambtenaren er werken. De vorige twee taalkaders werden door de Raad van State vernietigd. Resultaat was dat er geen promoties mogelijk waren. Dat werkt enorm demotiverend. De vorige regering slaagde er niet in dit moeilijke dossier op te lossen.

De Lille stelde daarom een nieuwe methode op en werkte een nieuw taalkader uit. Dat werd in mei goedgekeurd. De Lille: 'Nu kunnen we werk maken van de langverwachte mandaatfuncties, promoties en benoemingen van de ambtenaren. Wij willen een sterke, efficiënte administratie voor een sterk Gewest, dat maximaal ten dienste staat van de Brusselaars'.

Toekomstgericht bestuur en duurzame administratie

Bruno De Lille stelde ook een beleidsnota openbaar ambt op waarin hij bekijkt hoe de administratie gemoderniseerd en versterkt kan worden. Een primeur: nooit eerder werd een toekomstvisie op de administratie ontwikkeld. Dat de regering zich bewust is van het belang van een goede administratie en een goed bestuur, bleek toen de beleidsnota snel en unaniem werd goedgekeurd. Uiteraard staat ook ecologische duurzaamheid daarbij centraal. Het aankoopbeleid, het centraliseren van verschillende diensten in één ecologisch voorbeeldgebouw, telewerken, mensen aanmoedigen dichterbij het werk te komen wonen,... Stuk voor stuk maatregelen die helpen om van de Brusselse administratie de eerste CO₂-neutrale overheid van België te maken.

GROEN! HOUDT LENTESCHOONMAAK MET BRUSSELS BUURTBEWONERS

Een vijftiental buurtbewoners en Groen!-leden hebben eind april samen het Grisarpark in Kuregem schoongemaakt. Nadien hebben ze zonnebloemenzaden gezaaid tijdens een 'guerilla gardening'. Het pleintje in Kuregem, dat zich in een vreselijke toestand bevond, onderging een ware metamorfose. 'We willen met een positieve actie in eigen buurt wijzen op het belang van leefbaarheid en netheid van de stad', verklaart Annemie Maes, fractieleider in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

'Het gebrek aan groen in de stad staat in de top drie van redenen om de stad te verlaten. Planten en bloemen vrolijken de stad op en we moeten de beperkte ruimte die we hebben optimaal benutten', verduidelijkt Annemie. 'Met deze actie willen we ook de buurtbewoners zelf een boodschap meegeven. Het moet voor hen een stimulans zijn meer respect op te brengen voor hun omgeving en misschien ook zelf iets te doen'.

Het opruimen werd gecombineerd met een guerrilla gardeningactie waarbij zonnebloemen gezaaid werden. Guerilla gardening is een fenomeen om terug groen in de stad te brengen en is al toegepast in andere Europese steden. Het nationaal secretariaat van Groen! bevindt zich in de nabijheid van het Grisarpark en op die manier wil de partij haar verantwoordelijkheid opnemen voor de buurt. In 2010 werd al een stukje braakliggend groen in de Nieuwlandstraat in de Vijfhoek opgekuist.

DE GROENE BIJGEDACHTE

TEKST **Hugo Van Dienderen** – WIE **Gewezen volksvertegenwoordiger Groen! en huidig voorzitter van Groen!Plus**

Regering schoothondje van Electrabel

De Nationale Bank en de Commissie voor Regulering van Elektriciteit en Gas (CREG) geven heel uiteenlopende cijfers over de nucleaire rente van Electrabel. Dat is de reuzewinst die het energiebedrijf boekt met zijn kerncentrales die al afgeschreven zijn dankzij de hoge tarieven die de klanten de afgelopen jaren hebben betaald. Energieregulator CREG houdt het op een bedrag tussen 1,75 miljard euro en 2,28 miljard euro, terwijl Electrabel zelf sprak van een bedrag van 750 miljoen euro.

Opmerkelijk is dat de regering haar waakhond niet volgt. Ze vraagt een studie aan de Nationale Bank en desavoueert daarmee haar regulator. De Bank is echter geen energie-expert. Zij komt met een raming tussen 809 miljoen euro en 951 miljoen euro dicht bij het cijfer van Electrabel.

Fout

De CREG geeft een goede verklaring van de uiteenlopende cijfers. Electrabel en in zijn zog de Nationale Bank gaan er van uit dat alle nucleaire elektriciteit naar grootbedrijven gaan, die een lagere prijs betalen en dus voor minder winst zouden zorgen. Maar het bedrijf produceert meer nucleaire stroom dan wat de grootindustrie verbruikt. Daarom rekent de CREG ook met de veel hogere prijzen die kmo's en gezinnen betalen.

Transparantie?

Het is een goede zaak dat de Europese Unie uitdrukkelijk zo'n onafhankelijke regulator wilde. Alleen daarom is die opgenomen in de wet op de liberalisering van de elektriciteit van 1999. Hierdoor komt de kwestie in de openbaarheid en voor het parlement. Alleen in de periode 1999-2003 was dat ook het geval. Toen werkten regering en parlement een energiebeleid uit en legden verantwoording af aan de publieke opinie. Na een openbaar debat van vele maanden stemde het parlement de wet op de kernuitstap. Daarvoor was het energiebeleid een zaak van Electrabel, VBO en enkele toppolitici. Toenmalig eerste minister Van Rompuy hervat die traditie met de 'Pax Electrica'. Hij sluit in 2009 een akkoord met Gerard Mestrallet, baas van Suez-Gaz de France, het moederbedrijf van Electrabel. Ze spreken ook af welke belastingen het bedrijf zal betalen. Dat is zeer uniek. Het bepalen van belastingen is volgens de grondwet de bevoegdheid van het parlement. Vraag is of het huidige parlement op zijn historische rechten zal staan. Of de regering van

lopende zaken zal volgen. Of de CREG die onafhankelijk van partijvoorzitters en kabinetten studies maakt die moeilijk te weerleggen zijn en die de afspraken tussen de politieke top en de Franse bazen van Electrabel doorkruisen.

Hoge prijzen

De liberalisering van de elektriciteitsmarkt heeft de prijzen voor de consument in België helemaal niet doen dalen. Een mislukte poging dus om iets te doen aan die prijzen die al vele decennia een heel stuk hoger liggen dan bij de buurlanden. Energiespecialist Eric De Keuleneer spreekt van een overfacturatie gedurende 30 jaar tot 20 en 30 %. Dat konden Electrabel en zijn voorgangers doen dankzij de regulering van de markt. Electrabel en zijn voorgangers kregen van de regering een marge op de kostprijs. In principe mocht die niet hoger liggen dan de algemene rentevoeten plus een dekking voor het risico. Het rendement bedroeg oorspronkelijk 10 tot 12 %. Maar naarmate de investeringen waren afgeschreven nam de marge toe.

0,04% belastingen

In de Kamercommissie Bedrijfsleven heeft de CREG gezegd dat Electrabel en de kleinere nucleaire producent SPE de voorbije drie jaar tussen de 5 en de 5,5 miljard euro winst geboekt hebben dankzij de afgeschreven kerncentrales. In 2009 betaalde Electrabel een half miljoen euro belastingen op een winst van 1,55 miljard euro. Dat is een belastingtarief van 0,04%. Dat is niet het gevolg van fraude. Neen. Het bedrijf gebruikte alleen alle mogelijke wettelijke ontwijkingsmechanismen. Naast het bepalen van een rechtvaardige nucleaire rente mag het parlement ook een paar van die achterpoortjes sluiten.

Groene stroom

De gigantische winsten waarover De Keu-

leneer en de CREG spreken zijn opgebracht door de consumenten, vooral door de gezinnen en kmo's. Het is billijk dat de overheid er voor zorgt dat die worden afgeroomd en dat daarmee nu investeringen in energiebesparing en groene stroom worden gedaan. Een deel van dat geld kan gaan naar een systeem Rent a roof, waarbij zonnepanelen op daken worden gelegd van mensen die zelf de investering niet kunnen doen. Door het schaarser worden van fossiele energie en door de energiehonger van landen zoals China, India en Brazilië zullen die prijzen alleen maar stijgen. Een ander deel van de heffing kan mensen helpen hun woning te isoleren. Dat is een veel rechtvaardiger systeem dan het huidige. Nu moeten consumenten zonder zonnecellen de panelen van hun bureaus mét betalen. Zo worden gebruikers tegen elkaar opgezet en komt de groene stroom in een slecht daglicht.

Consumenten

Ze geven hoopgevende signalen. Mensen schakelen over naar een andere leverancier. Meer consumenten gaan zelf elektriciteit produceren. Ze leggen zonnepanelen op hun dak of bouwen via een coöperatieve een windmolen. Die mensen ondergraven de gecentraliseerde elektriciteitsproductie van Electrabel.

Cumuls aan banden

Dat kan belangenvermenging tegen gaan. Mijn vrienden in het parlement hebben voorstellen om de cumulatieve politieke mandaten met mandaten in de privésector aan banden te leggen. Kortom, het huidige debat kan leiden tot een meer transparant, een meer rechtvaardig en een meer toekomstgericht energiebeleid. Ik hoop dat het parlement en bewuste en assertieve consumenten samen met de CREG zoveel druk uitoefenen op de regering dat ze er mee op houdt schoothondje voor Electrabel te spelen.

De toekomst is aan de steden

Installeer stads- en streekgewesten met rechtstreeks verkozenen, trek de gemiddelde woonhoogte op (en voer een verstandig beleid rond woontorens), ban terreinwagens uit de stad, geef elke stad een participatieambtenaar en verbruik de helft minder energie in steden tegen 2030. Dat zijn maar enkele van de vele voorstellen van Congres Stad 2030 van Jong Groen!, over de toekomst van onze steden.

Jong Groen! organiseerde op zaterdag 7 mei het Congres 'Stad 2030'. Daar legde ze enerzijds een visietekst voor over hoe steden de transitie moeten maken naar een ecologische, duurzame stad. Anderzijds werden er die dag ook een heleboel standpunten gestemd over enkele subthema's. Een zestigtal jongeren verzamelde in het Provinciehuis in Leuven om de congres tekst te stemmen. Pittige debatten, vurige verdedigingen en lollige *oneliners* passeerden de revue.

Het congres vormde het orgelpunt van een traject waaraan maanden werd gewerkt. De tekst, de kiem van een ecologische samen-

leving, ademt participatie in en uit en heeft dan ook een hele weg afgelegd. Nadat het thema vastlag in september, werd een werkgroep samengesteld en regende het ideeën. De structuur van de stad verscheen. Gebeten door de teksten organiseerde de werkgroep debatten in Gent, Antwerpen, Brussel en Mechelen over wonen, diversiteit, ruimte en energie.

De vier debatten brachten een karrenvracht aan voorstellen met zich mee, die werden vormgegeven in een congres tekst. Jong Groen! stelde de tekst voor in de verschillende provincies, waarna de afdelingen en leden in hun pen kropen om amendemen-

© Sien Verstraeten

ten te schrijven. Vandaag is er het resultaat: een gedragen visie op de stad 2030. De volledige tekst vind je op www.jonggroen.be/stad2030. Je kan er ook de foto's bekijken en je leest er alles over het voorbije traject.

Uiteraard eindigt het verhaal niet hier. Jong Groen! draagt haar visie en voorstellen uit. Ze daagt haar leden – in het bijzonder de jonge kandidaten – uit om met de tekst aan de slag te gaan en een *pole position* in te nemen bij de verkiezingen van 2012 en zo het belang van een ecologische stad vurig te verdedigen.

POSITIEVE POLITIEKE ENERGIE VOOR JE SMARTPHONE

Primeur in de Belgische Android Market, de digitale Google winkel waar je handige software – app's – kan downloaden voor je smartphone: Groen! lanceerde als eerste partij een eigen app. De eerste versie is vrij eenvoudig opgebouwd. Je vindt er de meest recente nieuwsberichten afkomstig van groen.be, de nieuwste foto's van onze Flickr account en de laatste tweets. Handig om tussendoor het laatste nieuws te checken.

Intussen werd onze app al een 50-tal keer gedownload. Aan een iPhone en Windows 7 versie wordt nog gesleuteld. Als je graag wil meewerken aan de ontwikkeling van onze apps of nieuwe functies wil voorstellen, horen we het graag via philippe.bossin@groen.be. Je vindt de Groen!-app in de Android Market of je kan hem downloaden via bit.ly/groenAndroidapp.

9.000

Groen! fans op

facebook

Groen! heeft negenduizend vriendjes op Facebook. Reden genoeg voor een feestje, mét taart. Speciaal voor de gelegenheid hebben we er een wedstrijd aan verbonden. Vraag was: Tag jezelf op een van twee foto's en maak kans op een meet-en-greet met voorzitter Wouter Van Besien. Drie mensen vielen in de prijzen: Karin Robert, Leen Verheyen en Niele Geypens. Proficiat. Eigen lof stinkt, we weten het. Maar toch. Sinds de actie kende de groei van onze fangroep een boost. Vandaag heeft de Groen!-pagina meer dan 9.000 leden. Daarmee doen we het beter dan elke andere politieke partij in Vlaanderen. Midden mei hebben we dan ook een ranglijst samengesteld. Met stip op 1 Groen!, gevolgd door Vlaams Belang, s.pa, N-VA, Open VLD, CD&V en LDD.

Groene pluim voor voortrekkers gecontroleerd overstromingsgebied

Groen! Plus en Jong Groen! organiseerden begin april een Scheldeverkenning en brachten een bezoek aan het gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) Kruikeke-Bazel-Rupelmonde, dat dit jaar klaar zou moeten zijn. Tijdens de Scheldeverkenning reikte Vera Dua ook de jaarlijkse groene pluim uit aan de drie voortrekkers van het GOG.

Het gecontroleerd overstromingsgebied Kruikeke-Bazel-Rupelmonde telt ongeveer 650 hectare die samen instaan voor het versterken van drie belangrijke functies: veiligheid, natuur en recreatie. Voorzichtige prognoses stellen dat het gebied eind 2012 klaar is om in werking te treden. Het gaat alvast om een wereldwijde primeur. Het Amerikaanse *Army Corps of Engineers* kwam het zelfs bestuderen na de overstromingen in New Orleans.

Tijdens de **Scheldeverkenning** reikte Groen! Plus haar jaarlijkse groene pluim uit. Drie voortrekkers van het GOG vielen in de prijzen. Het gaat om **Nand Daniels** (voorzitter van de lokale natuurvereniging Kruikeke), **Stefaan Nollet** (ingenieur bij Waterwegen en Zeekanaal) en **Patrick Meire** (professor integraal waterbeheer). De drie kregen elk een groene pluim uit de handen van Vera Dua, Jong Groen!-ondervoorzitster Loes Van Cleemput en volksvertegenwoordiger Kristof Calvo.

© Muguette De Ronne

'In dit gebied zal dagelijks Scheldewater binnenlopen. Als het water in de Schelde hoog staat, zal er rivierwater via inwateringssluizen het gebied binnenstromen. Bij laagwater loopt het via geultjes terug naar de Schelde. Door het stijgende en dalende water zullen er verschillende soorten gebieden ontstaan: droge, vochtige en natte. Dat zal tot een grote ecologische verscheidenheid inzake fauna en flora leiden', weet Stefaan Nollet.

'We willen tureluurs, grutto's, gele kwikken, scholeksters en kieviten naar hier lokken. Die hadden vroeger hun broedgebied in de haven. Door de aanleg van het Deurganckdok is dat verdwenen', zegt Nand Daniels. 'Het is erkend als Europees Vogel- en Habitatrichtlijngebied. 150 hectare worden ingericht als weidevogelgebied. En lokale landbouwers staan in voor het beheer van hun vroegere percelen. Ook dat is knap aan dit initiatief'.

In de namiddag stond een tocht op het programma met de Milieuboot, een oude omgebouwde spits. Die is uitgerust met een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie en zonnepanelen en werd vervaardigd uit milieuvriendelijke en duurzame materialen. 'Een geniale uitvinding', aldus Groen!Plus. 'In het ruim vinden we een echte milieuklas, waar kinderen én volwassenen op een speelse manier interessante zaken over het milieu te weten komen en er zichzelf over kunnen bevragen'.

GROEN EUROPEES Zomerweekend

NIEUWPOORT 26 27 28 AUGUSTUS 2011

BOEK NU
EN GENIET
7,5%
KORTING

Inschrijven doe je via www.groen.be/zomerweekend. Wie reserveert voor 28 juni geniet van het voordeeltarief en heeft zeker een logement. Na 28 juni ben je afhankelijk van wat nog beschikbaar is en betaal je meer. Je kan je ook telefonisch inschrijven bij Filip Lombaert via 02 219 19 19 of via mail filip.lombaert@groen.be. Je kan Filip Lombaert ook contacteren voor meer info.

Het volgende Oikos-nummer staat volledig in het teken van kernenergie. Zo heeft Bas Eickhout, europarlementair voor GroenLinks, het over de mythe van de kernenergie-rennaissance. Voormalig Vlaams Groen!-parlementair en huidig ‘nuclear campaigner’ voor Greenpeace, Eloi Glorieux, zegt op zijn beurt dat Tsjernobyl aan de Schelde, ... Fukushima sur Meuse ondenkbaar is, maar niet onmogelijk. En huidig Kamerlid Kristof Calvo doorprijkt dan weer de mythe van de nucleaire veiligheid in België.

De mythe van de kernenergie-rennaissance

BAS EICKHOUT

Rond de millenniumwissel is de term renaissance in opkomst gekomen voor de hernieuwde populariteit van kernenergie. Die populariteit is vooral te verklaren door stijgende olieprijsen door geopolitieke spanningen in het Midden-Oosten en klimaatverandering. Maar hoe zit het nu echt met die renaissance? Wat gebeurt er namelijk echt in de wereld? En wat wordt er gebouwd? Als alle cijfers van kernenergie op een rij zijn gezet, is de enige conclusie dat de renaissance van kernenergie vooral op papier bestaat. Daarmee heeft de kernenergie-industrie wel een succesvolle lobby op haar conto geschreven. Maar Fukushima heeft de rollen weer omgedraaid: nu moet de kernenergielobby weer aantonen waarom zij toch voor kernenergie zijn in plaats van dat de tegenstanders moeten uitleggen waarom ze tegen zijn. Met een snel sluitende window of opportunity voor kernenergie kan Fukushima daarmee de nekslag zijn voor kernenergie. Maar niet getreurd: de echte duurzame alternatieven nemen die plek in de energiemix graag in. Nu nog politici die dat inzien.

We hadden gelijk

GUIDO STEENKISTE

Het ongeval in Fukushima heeft heel wat los gemaakt. De anti-kernenergiebeweging bleef al een tijd stom. De laatste opflakking ervan gebeurde in de slip stream van de gebeurtenissen in Tjernobyl. Het leek erop dat na de jaren ‘70 en ‘80 waarin actiegroepen zeer actief waren, ook internationaal, Tjernobyl de deuren had gesloten voor verdere uitbreiding van de kernenergie. Verschillende moratoria op de kernenergie werden in die eindjaren van het vorige decennium en na de eeuwwende uitgesproken, ook in ons land. Oostenrijk zette de toon door een pas-

gebouwde kerncentrale niet in bedrijf te nemen. Zweden, Duitsland en België volgden later. Tjernobyl en die moratoria betekenden het einde van het publiek leven van de actiegroepen. Het recent opgerichte Nucleair Forum kreeg enkel tegenwind van enkele experts en de gevestigde bewegingen zoals de Bond Beter Leefmilieu en Greenpeace. Na de gebeurtenissen in Japan lijkt de wereld een nieuw anti- nucleair tijdperk te zullen beleven. Wie dit gelooft onderkent niet de kracht van de nucleaire lobby.

Tsjernobyl aan de Schelde, Fukushima sur Meuse: Ondenkbaar, niet onmogelijk

ELOI GLORIEUX

Een kwarteeuw geleden ontplofte reactor nr. 4 van de atoomcentrale van Tsjernobyl. Dit werd door de nucleaire lobby afgedaan als een gevolg van een inferieure technologie en een ondermaatse veiligheidscultuur van het Sovjettijdperk. Het was een unicum dat zich in westerse reactoren niet kon herhalen. Op 11 maart 2011 werd het ondenkbare andermaal werkelijkheid. Door een combinatie van onvoorspelbare omstandigheden brak de hel los in de atoomcentrale van Fukushima. Windscale, Three Mile Island, Chernobyl, Fukushima,... een ernstige atoomramp kan in om het even welk reactortype, in om het even welk land en op het even welk ogenblik plaatsvinden. En toch blijven sommigen dromen van een renaissance van kernenergie. Ook in België blijken politici tegen beter weten in verder het nucleaire pad te willen bewandelen. Niet alleen willen ze de levensduur van de oude atoomreactoren nog eens verlengen, sommigen pleiten zelfs voor nieuwe reactoren. Maar vandaag is de enig verantwoorde beleidsoptie om de 7 commerciële reactoren van Doel en Tihange te sluiten volgens de wet op de kernuitstap die in 2003 door het parlement werd gestemd.

Nucleaire veiligheid in België: de mythe doorprijkt

KRISTOF CALVO

Naar aanleiding van de kernramp in het Japanse Fukushima woedt het debat over nucleaire veiligheid weer volop. In dit artikel staat Kristof Calvo stil bij enkele Belgische kwesties. Het is niet de bedoeling het inherente nucleaire risico en de impact van incident verder toe te lichten. Dat alles is ondertussen wel duidelijk na ondermeer de rampen van Three Miles Island, Tsjernobyl en Fukushima. Noch was het de ambitie de Belgische energiepolitiek door te lichten. Op basis van veelal concrete voorbeelden is het de bedoeling om het Belgische beleid specifiek qua nucleaire veiligheid te schetsen. Eerst staan we stil bij enkele reeds lang gekende pijnpunten. Nadien zoomen we in op een aantal recente cases. Tot slot worden enkele systemische ingrepen voorgesteld om het over een andere boeg te gooien. Qua energiepolitiek is er in België veel huiswerk. Als we blijven aanmodderen, zadelen we België op verouderde en onveilige kerncentrales, wat zal leiden tot bevoorradingsonzekerheid, een bestendigd monopolie van één speler, één technologie en een O&O-politiek merkwaardig genoeg gefocust op nucleaire energie.

Trends middels een lezersbrief op de vingers. Hoofdredacteur Johan Van Overtveldt antwoordde: “Uw opmerkingen over de verslaggeving in Trends over kernenergie zullen, zoals steeds, op een correcte wijze verwerkt worden”. Waarna niets gebeurde. Voor Oikos zet Alex Polfiet de feiten wél graag op een rijtje... Want de enige correcte conclusie is dat België perfect op schema zit om de kernuitstap te realiseren.

De triomf van Onslow

Theodore Dalrymple is in. Bart De Wever plaatste hem op een voetstuk. De liberale denktank Libera! gaf hem de Prijs van de Vrijheid. De Standaard geeft hem een vaste tribune. Het denken van Dalrymple staat model voor het nieuwe conservatisme dat nu ook in Vlaanderen opgang schijnt te maken. Reden voor Oikos-schrijver Johan Malcorps om een reeks essays van zijn hand door te nemen.

Theodore Dalrymple is een Brits psychiater die vooral put uit zijn ervaring in een ziekenhuis en gevangenis in een Britse stad. Dat is de sterkte van zijn essaybundel ‘Leven aan de Onderkant’. Het beeld dat hij daarin schetst van de onderklasse, is beklijvend. Het gaat om mensen die nooit geleerd hebben om verantwoordelijkheid op te nemen. Ze hebben zich genesteld in hun afhankelijkheid van uitkeringen en zorg. Ze zijn het slachtoffer geworden van het moreel relativisme dat gepredikt wordt door de progressieve intellectuele bovenlaag. Relaties en gezinnen vallen uiteen, vrouwen worden mishandeld, kinderen verwaarloosd, drugs, alcohol, geweld, misdaad zijn schering en inslag. Werkloosheid is de norm. Uitkeringen het smeermiddel. Maar er is een constante: geen van zijn patiënten ziet zich zelf als dader, ze beschouwen zich zelf als slachtoffer.

Maar ook de hypocrisie, de zelfhaat van de progressieve middenklasse brengt hij zeer raak in beeld: de wijze waarop ze zich conformeren aan de gewoonten, de kleding, het woordgebruik van de onderklasse: ‘de ruige chic’. Skinheads, tatoeages, groffe taal tot gebral en hooligangedrag toe: de onderklasse zet nu de toon. *‘Fuck you, mother fucker, you’re shit, and you know you are’*: het normale taalgebruik in film en muziek. Alle normen vervagen... Het lijkt wel *‘Keeping up appearances’*, maar dan sterk uitvergroot. Onslow regeert. Hyacinth en Richard Bucket zijn het toonbeeld van bekrompenheid en het voorwerp van spot.

Moreel relativisme

Dalrymple’s analyse is veel meer dan een kritiek op een doorgeschoten verzorgingsstaat, op overdreven gepamper van welzijns- en straathoekwerkers. Het is vooral een cultuurkritiek, een vlijmscherpe ontleding van een naar zijn gevoel ontwrichte samenleving. In elk geval een noodkreet waarin velen zich herkennen.

De rauwe getuigenissen kunnen niet weerlegd worden. Ze zijn allicht niet verzonnen, zoals sommigen van zijn tegenstanders ooit opwierpen. Ze zijn uit het leven gegrepen.

Zijn ze representatief? Dalrymple zelf gaat er van uit dat één derde van de Britten tot deze onderklasse behoort. In Vlaanderen spreken we over de vierde wereld. Maar reikt ook hier de onderlaag niet veel verder en staat ze ook hier niet model voor velen?

Dalrymple wordt veel minder overtuigend als hij op zoek gaat naar de oorzaken. Daarbij komt hij stevast uit bij de linkse intellectuelen en hun totaal gemis aan verantwoordelijkheidszin. Jean-Paul Sartre, Herbert Marcuse, Thomas Szasz, Norman Brown: zij hebben onze beschaving op een sluipende manier bezoedeld. Hun giftige ideeën werden gemeengoed. Zinloosheid, immoraliteit, goedkoop geweld, drugs, losbandigheid. De middenklasse proefde ervan, speelde ermee, maar de onderklasse nam het voor waar aan, voelde geen remmingen meer en ging hieraan ten onder.

Dalrymple is niet de uitvinder van de ‘Linkse Kerk’. Maar dit beeld van Pim Fortuyn en co vat goed zijn denken samen. En hier gaat hij kort door de bocht. Zijn geschimp op de progressieve elites overtuigt niet. De invloed van een handjevol intellectuelen wordt mateloos overschat. Wat Dalrymple krampachtig buiten beeld laat, is de hypocrisie en verdrukking die aan de progressieve revolutie vooraf gingen: klassieke rolpatronen, betutteling, verstikkende conformiteit, sociale uitbuiting, de vrouw aan de haard, de verdrukking van andere geaardheden. Dat de reactie van de tegencultuur soms in een ander uiterste is door geslagen, is makkelijk te beamen. Maar suggereren dat er een makkelijke weg terug is, is irrealistisch en misleidend.

Het gevolg is dat hij dan zelf uit de bocht gaat, overkomt als een zeurderig moralist die niet mee is met zijn tijd. Dan wordt hij zelf de elitaire intellectueel die zich ver boven de massa zet en misprijzend neerkijkt op vormen van culturele democratisering. Zo bijvoorbeeld als hij Oasis of voor hetzelfde geld alle pop- en rockgroepen als vormen van acute zedenverwildering afdoet.

Misschien moeten we Onslow niet tot volksheld uitroepen. Maar een terugkeer naar de tijd van *Upstairs/Downstairs* is ook geen aanvaardbaar alternatief.

De sociale welvaartstaat als poel van verderf?

Maar het betoog wordt zuiver ideologisch en populistisch als het over de sociale welvaartstaat gaat. Let wel, hij gaat de confrontatie nooit rechtstreeks aan, met open vizier. Hij laat veel uitschijnen, suggereert veel, maar laat zich zelf nooit vastpinnen op te onverkijkelijke waarheden.

Een voorbeeld. In ‘Leven aan de Onderkant’ beschrijft Dalrymple hoe hij in zijn kliniek ooit drie jonge artsen ontving, uit Bombay, Madras en Manilla. De eerste dagen keken ze hun ogen uit en waren ze vol lof. Maar na drie maanden weten ze wel beter: ‘Nu zien ze die verzorgingsstaat eerder als een besmettelijke ziekte van gesubsidieerde apathie die het leven van de mensen die er zogenaamd van profiteren, volkomen verduistert. Ze beseffen dat asociaal verdrag wordt bevorderd door een systeem dat uitkeringen verstrekt zonder een moreel oordeel uit te spreken’.

Heeft Dalrymple hiermee gezegd dat we af moeten van onze sociale verzorgingsstaat en de mensen terug moeten sturen naar de sloppenwijken? Natuurlijk niet. Maar geef toe: het klinkt wrang. De besluiten moeten we zelf trekken: mensen voor hun eigen verantwoordelijkheid stellen, uitkeringen afbouwen, inperken of verbinden aan strikte (morele) voorwaarden.

In 2011 is het oud nieuws: de activering van uitkeringstrekkers is al lang een gangbare praktijk geworden, zelfs aan de linkerzijde van het politieke spectrum. De vraag is waar dit soort van activering dan moet stoppen? Zeker aan de vooravond van een nieuwe besparingsgolf in ons land. Gaan we het recht op uitkeringen uiteindelijk vervangen door de gunst van microkredieten, in de hoop dat armen zich op eigen krachten opwerken tot *‘slumdog millionaire’*?

BELGIAN PRIDE // BRUSSEL // 14 MEI 2011

Met 45.000 waren ze, de deelnemers aan de Pride in Brussel. Onder hen ook Brussels Staatssecretaris Bruno De Lille, Brussels parlements-lid Elke Van den Brandt en Kamerlid Eva Brems. Die laatste noemde België een gidsland als het aankomt op gelijke rechten voor holebi's. Zo zijn huwelijk, adoptie en non-discriminatie wettelijk verankerd. 'De voortrekkersrol van België op het vlak van holebirechten moet zich ook internationaal vertalen door het voeren van een buitenlands beleid dat daar consequent op focust. Gelijke rechten voor holebi's als exportproduct dus. België moet, samen met gelijkgezinde landen, vervolgingen en gewelddaden tegen holebi's heel nadrukkelijk verwerpen en met de betrokken regeringen in gesprek gaan om hier een prioriteit van te maken. Dit moet een speerpunt zijn van ons buitenlands beleid'. Wie het volledige opiniestuk van Eva Brems wil lezen, gaat naar groen.be, en zoekt op Pride.

FOTO'S **SIEN VERSTRAETEN**

